

Ferenc pápa nagyböjti üzenete
2015

„Erősítsétek meg szíveteket” (Jak 5,8)

Kedves Testvéreim!

A nagyböjt a megújulás ideje az Egyház, a közösségek és minden egyes hívő számára. Legfőképpen azonban a kegyelem ideje (vö. 2 Kor 6,2). Isten nem kér tőlünk semmi olyat, amit előtte már meg ne adott volna nekünk: „Azért szeretjük (az Istent), mert ő előbb szeretett minket” (1 Jn 4,19). Nem közömbös velünk szemben. Mindannyiunk életét szíven viseli, név szerint ismer minket, gondoskodik rólunk és keres minket, akkor is ha elhagyjuk Őt. Mindannyiunk élete külön-külön érdekli Őt. Szeretete az, amely megakadályozza, hogy közömbös legyen az iránt, ami történik velünk. Csakhogy előfordul, hogy amikor jól vagyunk, jól érezzük magunkat, biztonnyal elfelejtkezünk másokról (amit az Atya Isten soha sem tesz), nem érdekelnek a problémáink, szenvedéseik, az igazságtalanságok, amiket elszenvednek... ilyenkor szívünk közömbössé válik: amíg én viszonylag jól vagyok és jól érzem magam, elfelejtkezem azokról, akik nincsenek jól. Ez az önző, közömbös magatartás mára világméretet öltött olyannyira, hogy a közömbösség globalizációjáról beszélhetünk. Olyan visszás helyzetről van szó, amivel keresztényként szembe kell néznünk.

Amikor Isten népe megtér az ő szeretetéhez, megtalálja a választ azokra a kérdésekre, melyeket a történelem folytonosan elé állít. Az egyik legsürgetőbb kihívás, amiről szeretnék beszélni ebben az üzenetben, az a közömbösség globalizációja.

A felebarát és Isten iránti közömbösség valós kísértés nekünk, keresztényeknek is. Minden nagyböjtben szükségünk van arra, hogy újra meghalljuk a próféták kiáltását, akik felemelik hangjukat és felráznak minket.

Isten nem közömbös a világ iránt, hanem annyira szereti, hogy Fiát adja oda minden ember üdvösségéért. Isten Fiának megtestesülésében, földi életében, halálában és feltámadásában végérvényesen megnyílik a kapu Isten és az ember között, az ég és a föld között. Az Egyház pedig olyan, mint egy kéz, mely nyitva tartja ezt a kaput az ige hirdetése, a szentségek kiszolgáltatása által, a hitről való tanúságtételen keresztül, amely a szeretetben válik hatékonyá (vö. Gal 5,6). A világ mégis az önmagába zárkózás és afelé hajlik, hogy becsukja azt a kaput, amelyen keresztül Isten belép a világba és a világ Istenbe. Így a kéznek, vagyis az Egyháznak sosem kell meglepődnie, ha elutasítják, elnyomják és megsebzik.

Isten népének tehát meg kell újulnia, hogy ne váljon közömbössé és ne zárkózzon önmagába. Három szentírási szakaszt szeretnék elmélkedésül ajánlani ehhez a megújuláshoz.

1. „*Ha szenved az egyik tag, valamennyi együtt szenved vele*” (1 Kor 12,26) – az Egyház

Isten szeretetét, amely megtöri a közömbösségnek ezt a halálos magába zárkózását, az Egyház kínálja fel tanításával és legfőképpen tanúságtételével. Azonban csak arról lehet tanúságot tenni, amit előtte megtapasztaltunk. A keresztyén az az ember, aki megengedi Istennek, hogy betöltse őt jóságával és irgalmával, hogy magára öltve Krisztust hozzá hasonlóan Isten és az emberek szolgájává legyen. Jól emlékeztet erre a nagycsütörtöki liturgiában a lábmosás szertartása. Péter nem akarta, hogy Jézus megmossa a lábát, de aztán megértette, hogy Jézus nem pusztán példa akar lenni arra, hogyan mossuk meg egymás lábát. Ezt a szolgálatot csak az tudja megtenni, aki előtte hagyta, hogy Krisztus megmossa a lábát. Csak az lehet „közösségben vele” (Jn 13,8) és ezáltal tudja szolgálni az embert.

A nagybőjt megfelelő idő arra, hogy hagyjuk, hogy Krisztus szolgáljon minket, és így olyanokká váljunk mint Ő. Ez akkor valósul meg, amikor hallgatjuk Isten igéjét, és amikor a szentségekben részesülünk, különösen az Eucharishtiában. Ebben azzá válunk, amit magunkhoz veszünk: Krisztus testévé. Ebben a testben a közömbösség, amely úgy tűnik, oly gyakran hatalmába keríti szívünket, nem talál helyet. Mert aki Krisztusé, az egyetlen testhez tartozik, és Benne az emberek nem közömbösek egymás iránt. „*Ha szenved az egyik tag, valamennyi együtt szenved vele, s ha tiszteletben van része az egyik tagnak, mindegyik örül vele*” (1 Kor 12,26).

Az Egyház *communio sanctorum* (szentek közössége), mert a szentek is részét képezik, és azért is, mert szent dolgok közössége: benne van Isten szeretete, melyet Krisztusban és minden ajándékában kinyilatkoztatott számunkra. Ezek között van mindazoknak a válasz is, akik hagyják, hogy eljusson hozzájuk ez a szeretet. A szentek e közösségében és a szent dolgokban való részesedésben senki sem birtokol csak saját magának, hanem amije van, az mindenkié. És mivel Istenben kapcsolatban vagyunk egymással, a tőlünk távol lévőkért is tehetünk valamit, azokért, akikhez csupán saját erőnkől soha sem tudnánk eljutni, mert velük és értük imádkozunk Istenhez azért, hogy mindannyian megnyíljunk üdvözítő művének.

2. „*Hol van a testvéred?*” (Ter 4,9) – a plébániák és a közösségek

Az egyetemes Egyházzól mondottakat meg kell valósítanunk a plébániák és közösségek életében. Meg tudjuk-e tapasztalni az Egyháznak ezeken a színterein, hogy egyetlen testhez tartozunk? Ahhoz a testhez, amely együtt kapja meg és osztja meg, amit Isten ajándékozni akar? Ahhoz a testhez, amely ismeri a leggyengébb, legszegényebb, legkisebb tagjait és gondjukat viseli? Vagy belemenekülünk egy egyetemes szeretetbe, mely elkötelezetten munkálkodik a világ távoli részén, de elfelejtkezik a saját zárt ajtaja előtt ülő Lázárról? (vö. Lk 16,19-31).

Ahhoz, hogy megkapjuk és teljességében gyümölcsöztessük mindazt, amit Isten ad, két irányban kell túllépnünk a látható Egyház határain.

Először is, az imádságban egyesülünk a megdicsőült Egyházzal. Amikor a zárándok Egyház imádkozik, akkor létrejön a kölcsönös szolgálat és jó közössége, amely elér egészen Isten színe elé. A szentekkel, akik Istenben találták meg teljességüket, részét képezzük annak a közösségnek, amelyben a szeretet legyőzi a közömbösséget. A megdicsőült Egyház nem azért győzedelmes, mert hátat fordított a világban lévő szenvedéseknek és önmagában örvend. Sokkal inkább azért, mert a szentek már szemlélhetik azt és örvendhetnek annak, hogy Jézus halála és feltámadása révén végérvényesen legyőzték a közömbösséget, a keményszívűséget és a gyűlöletet. Amíg a szeretetnek e győzelme nem járja át az egész világot, a szentek mellettünk, földi zárándokok mellett maradnak. Lisieux-i Szent Teréz egyházdoktor meggyőződve írta, hogy a Mennyben a keresztre feszített (Jézus) szeretetének győzelme miatt nem teljes az öröm addig, amíg akár csak egyetlen ember is szenved és gyötrődik a földön: „Nagyon bízom benne, hogy a mennyországban nem leszek majd tétlen, mert az a vágyam, hogy tovább dolgozzak az Egyházért és a lelkekért (vö. 254. levél, 1897. július 14.).

Mi is részesedünk a szentek érdemeiben és örömeiben, és ők is részesednek a mi küzdelmünkben, a béke és kiengesztelődés iránti vágyunkban. A feltámadt Krisztus győzelméből fakadó örömük nekünk erőforrás lehet ahhoz, hogy legyőzzük a közömbösség és a keményszívűség sokféle formáját.

Másrésről, minden keresztény közösség arra hivatott, hogy átlépje azt a küszöböt, amely az őt körülvevő társadalommal, szegényekkel, távollevőkkel összeköti. Az Egyház természeténél fogva missziós és nem befelé forduló, hanem minden emberhez szóló küldetése van.

Ez a küldetés türelmes tanúságtételt jelent Arról, aki az Atyához akarja vinni a teljes valóságot és minden embert. A küldetés abban áll, hogy a szeretet nem hallgathat. Az Egyház követi Jézus Krisztust azon az úton, amely minden emberhez elvezeti a föld legvégső határáig (vö. ApCsel 1,8). Így felebarátunkban azt a testvért láthatjuk, akiért Krisztus meghalt és feltámadt. Mindazt, amit kaptunk, értük is kaptuk. És ugyanúgy, amivel ezek a testvérek rendelkeznek, ajándék az Egyháznak és az egész emberiségnek.

Kedves Testvéreim! Mennyire szeretném, hogy mindazok a helyek, ahol az Egyház valamilyen formában megnyilvánul – különösképpen plébániáink és közösségeink –, az irgalom szigeteivé váljanak a közömbösség tengerében!

3. „Erősítsétek meg szíveteket” (Jak 5,8) – az egyes hívő ember

Egyénileg is érint minket a közöny kísértése. Telis tele vagyunk felkavaró hírekkel és képekkel, amelyek emberek szenvedését tárják elénk, ugyanakkor teljesen tehetetlenek érezzük magunkat, hogy segítsünk nekik. Mit tegyünk, hogy az ijedtség és a tehetetlenség spirálja ne nyeljen el minket?

Mindenekelőtt imádkozhatunk a földi és mennyei Egyház közösségében. Ne becsüljük le az olyan sok ember imájának erejét! Szeretném, hogy a *24 óra az Úrért* elnevezésű

kezdeményezést az egész Egyházban, egyházmegyei szinten is megtartsák március 13-án és 14-én: ez az alkalom éppen az imádság szükségességét hivatott kifejezni.

Másodsorban, segíthetünk a szeretet különféle megnyilvánulásaival, a hozzánk közel vagy tőlünk távol lévő embereknek az Egyház számos karitatív szervezetének köszönhetően. A nagybőjt megfelelő idő arra, hogy kimutassuk érdeklődésünket a másik iránt, akár egy kicsi, de konkrét jellel, mely egyben kifejezi a közös emberségben való részesedésünket.

Harmadsorban pedig, a másik szenvedése a megtérésre hív, mert a testvér szükséglete életem törekenységére emlékeztet, illetve az Istentől és a testvérektől való függőségemre. Ha alázattal kérjük Isten kegyelmét, és elfogadjuk lehetőségeink korlátait, akkor bízni fogunk azokban a végtelen lehetőségekben, amelyeket Isten szeretete tartogat számunkra. És ellen tudunk majd állni az ördögi kísértésnek, mely el akarja hitetni velünk, hogy egyedül meg tudjuk váltani magunkat és a világot.

Azért, hogy legyőzzük a közömbösséget és a mindenhatóságra való igényeinket, azt szeretném kérni mindenkitől, hogy ezt a nagybőjtöt „szívünk képzésének” útként éljük meg, ahogy XVI. Benedek mondta (vö. *Deus caritas est* enciklika, 31). Az irgalmas szív nem jelent gyenge szívet. Aki irgalmas akar lenni, annak erős, megingathatatlan szívre van szüksége, mely bezárja kapuit a kísértő előtt, de nyitott Isten felé. Az ilyen szív hagyja, hogy átjárja a Lélek és vigye a szeretet útjain, melyek a testvéreinkhez vezetnek. Alapjában véve szegény szív ez, vagyis ismeri saját szegénységét, és a másik emberért éli életét.

Ezért, kedves testvéreim, szeretném veletek kérni Krisztust ebben a nagybőjtben: „*Fac cor nostrum secundum cor tuum*” – „Alakítsd szívünket a te szent Szíved szerint!” (könyörgés a Jézus Szíve litániából). Akkor erős és irgalmas szívünk lesz, éber és nagylelkű, amely nem hagyja, hogy bezárkózzon, és nem esik bele a közömbösség globalizációjának szédületébe.

Ezzel a jókívánssal biztosítok mindenkit imáimról, hogy minden hívő, minden egyházi közösség gyümölcsözően járja végig a nagybőjti utat, és kérlek titeket, imádkozzatok értem. Az Úr áldjon meg és a Szűzanya őrizzen meg Benneteket.

Vatikán, 2014. október 4.

Assisi Szent Ferenc ünnepén

FERENC PÁPA